

УДК 811.161.2

Миرونюк Л. В.¹, Пожидаєв В.С.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Т-319 НУ «Запорізька політехніка»

СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННІ

Фразеологізми вживаються в усіх стилях сучасної української мови й були предметом різнобічних студій таких учених, як Л. Аксент'єв, Я. Баран, В. Білоноженко, Л. Болдирева, Г. Бургера, І. Гнатюк та ін. Професійне мовлення здебільшого співвідносять з функціональними різновидами літературної мови – офіційно-діловим і науковим стилями.

Мета дослідження – виявити особливості функціонування фразеологізмів у професійному спілкуванні фахівців технічних галузей.

Насамперед, у професійному спілкуванні вживаються термінологізовані фразеологізми, позбавлені будь-яких елементів образності (*автогенне зварювання, геометрична функція, електричні машини, електромагнітне поле, запам'ятовувальний пристрій, дорожньо-транспортна пригода, капітальний ремонт, константа рівноваги, ланцюгова реакція, система координат, точка кипіння, транспортний засіб, утома металу*).

У професійному спілкуванні фахівці технічних галузей послуговуються фразеологічними одиницями офіційно-ділового стилю, які позбавлені образності й функціонують як нормативний, стандартизований вислів – це, зокрема, власне книжні (*відволікати увагу, віддавати належне, для більшої переконливості*), номенклатурні найменування (*Міністерство транспорту*,

токаря третього розряду, старший науковий співробітник), лексикалізовані сполуки (з року в рік, за інших умов, з іншого боку, кінець кінцем, мати справу, мати місце, містити в собі, на порядку денному, певною мірою), назви ділових паперів (бортовий журнал, витяг з протоколу, доповідна записка, дорожня карта, керівництво з експлуатації, трудова угода, навчально-технічні плакати, технічний паспорт), функціональні стійкі дієслівні сполучення (порушувати питання, засвідчувати (виражати) свою повагу, надавати відпустку, зараховувати на посаду, брати зобов'язання (відповідальність), зберігати чинність, укладати угоду, досягати згоди, пред'являти вимогу (документ, посвідчення), доводити до відома, брати до уваги), лексичні словосполучення (грошова винагорода (компенсація), матеріально-технічне забезпечення, одноразова матеріальна допомога, робочий час, святкові (вихідні) дні, технічне обслуговування).

Отже, у професійному мовленні фахівців технічних галузей вживаються термінологізовані фразеологізми, фразеологічні одиниці офіційно-ділового стилю та наукового стилів мови. Вони позбавлені образності і функціонують як нормативний, стандартизований вислів.